

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode: 11:00 uur d.d. 14 juni – 10:30 uur d.d. 15 juni

5.1.2e & 5.1.2e Directie Communicatie Vragen? Mail naar 5.1.5 @minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden van getroffen 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting en karakterisering van de berichtgeving

- 'Bronnen' melden aan meerdere media dat het kabinet de aanstaande versoepelingen eerder (26 juni) gaat invoeren. Volgens BNR is het 'niet toevallig' dat het kabinet eerder wil versoepelen doordat de knock-out fase van het EK op 26 juni begint en je wedstrijden zo thuis met 8 mensen kunt kijken. Telegraaf stelt dat het kabinet momenteel nog wel met een 'dilemma' zit: een echte noodzaak om basismaatregelen overleefd te houden is er nu niet, maar tegelijkertijd is het kabinet 'beducht' voor het te snel afschalen van de maatregelen. Trouw stelt wel dat de besmettelijkere deltavariant op de lange termijn nog 'roet in het eten' zou kunnen gooien. Een ander punt van discussie is volgens de 'bronnen' de vraag of de mondkapjesplicht wel moet blijven gelden? OMT-lid Marc Bonten, vindt dat er nog altijd weinig hard bewijs is van het nut. "Dus als er massaal gevaccineerd wordt en de infectiecijfers dalen, is eerder afschaffen een mogelijkheid." Volgens Bonten zijn er in bus en trein meer aanwijzingen dat een mondkapje effect kan hebben, dus daar zou je de verplichting gewoon in stand kunnen laten. Andere deskundigen zijn wat terughoudender. Zo wijst arts-microbioloog Bert Niesters (UMCG) op de nog steeds 'belabberde' positie van Nederland op de Europese ranglijsten. We doen het dus helemaal nog niet zo goed. Het vervroegd loslaten van basisregels lijkt me dan niet het beste signaal."
- Een van de maatregelen waar volgens Hart van Nederland (HvNL) en Follow the Money (FtM) weinig animo voor is, is het Testen voor Toegang. Zo meldt HvNL dat in de eerste 2 weken 78.000 mensen een afspraak hebben gemaakt, waarmee het aantal 'flink' achterblijft bij de beschikbare capaciteit van 225.000 testen per dag. FtM voegt toe dat de lege testcentra de Nederlandse belastingbetaler een half miljoen euro per dag kosten doordat de testcentra een vaste vergoeding krijgen voor de afnameplekken, ongeacht of die gebruikt worden. Niettemin zou VWS 'honderden miljoenen' extra gereserveerd hebben voor verdere uitbreiding. Op sociale media zijn veelal negatieve reacties te horen. Zo vindt men dat er moet worden gestopt met 'deze onzin' en is dit 'belastinggeldverkwisting'. Daarnaast stelt men dat dit geld beter ergens anders aan had kunnen worden uitgegeven.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)

- x

Informatiebehoefte

- 'Bronnen' melden aan meerdere media dat het kabinet de aanstaande versoepeling eerder (26 juni) gaat invoeren. Het gaat om de volgende versoepelingen: het maximale aantal mensen dat je thuis mag ontvangen gaat naar acht personen, er mogen meer gasten in restaurants (tot 100 personen), sportwedstrijden zijn weer toegestaan, de horeca mag tot middernacht open blijven en theaters, musea en bioscopen mogen meer bezoek toestaan. Ten slotte mogen ook discotheken en nachtclubs weer open, maar wel met toegangstesten. Daarnaast zou in het kabinet het vervroegd loslaten van de mondkapjesplicht en de basisregels onderwerp van discussie zijn.
- Hart van Nederland (HvNL) en Follow the Money (FtM) melden dat er weinig animo is voor toegangstesten, ondanks flinke investering. Zo meldt HvNL dat in de eerste twee weken van Testen voor Toegang 78.000 mensen een afspraak hebben gemaakt, waarmee het aantal 'flink' achterblijft bij de beschikbare capaciteit van 225.000 testen per dag. FtM voegt toe dat de lege testcentra de Nederlandse belastingbetaler een half miljoen euro per dag kosten doordat de testcentra een vaste vergoeding krijgen voor de afnameplekken, ongeacht of die gebruikt worden. Niettemin zou VWS 'honderden miljoenen' extra gereserveerd hebben voor verdere uitbreiding. Het ministerie laat de testaanbieders doorbouwen, om zo eind juni een totale testcapaciteit te bereiken van 300.000 tot 350.000 testen per dag. Het grootste deel van dat geld vloeit volgens FtM naar stichting Open Nederland.
- Meerdere prik- en testlocaties gaan woensdag en donderdag maatregelen treffen vanwege de hitte. Maar welke specifieke maatregelen getroffen gaan worden, verschilt per regio en locatie, zegt een woordvoerder van de GGD GOR.
- NU.nl meldt dat de gegevens van ruim 6000 klanten van antistoffentesteraanbieder Labnovum zijn gelekt. Het gaat om namen, e-mailadressen, woonplaatsen en postcodes. De datasets bevatten geen andere persoonlijke gegevens, testuitslagen of andere medische gegevens en het lek is inmiddels gedicht. Directeur Richard Monkel zegt dat een hacker heeft ingebroken op een server waar klanten bestellingen kunnen plaatsen.
- Premier Boris Johnson heeft het einde van de laatste coronamaatregelen voor Engeland met bijna een maand uitgesteld vanwege de snel toenemende besmettingscijfers als gevolg van de deltavariant. De nieuwe beoogde datum is 19 juli.
- The Lancet meldt dat het Pfizer/BioNTech-vaccin in 79% van de gevallen effectief blijkt tegen de deltavariant en het AstraZeneca-vaccin voor 60%.
- Vaccinproducent Novavax meldt dat zijn vaccin voor 90% effectief is tegen het virus en nog beter werkt tegen sommige varianten.

- Via de social mediakanalen van VWS veel vragen over de mogelijkheden om naar het buitenland te reizen. Daarnaast vraagt men of ze een ander vaccin kunnen kiezen dan het vaccin wat ze krijgen. Ook vraagt hoe je het gele boekje aan kunt vragen.
- Via de social mediakanalen van minister De Jonge zijn er 3 veel voorkomende vragen van mensen die in aanmerking komen voor het AstraZeneca-vaccin: 1. Mensen willen sneller de 2^e prik, en willen weten wanneer ze hierover bericht krijgen? 2. Mensen vragen om flexibiliteit van de huisarts voor de prikdata. 3. Mensen verzoeken om Pfizer als 2^e prik of als booster na al 2 prikken gehad te hebben uit angst niet voldoende beschermd te zijn tegen de deltavariant.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

- -

Betekenisgeving

- **LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers** waarschuwt dat covid na de zomer niet weg is. Hij verwacht in de zomer dezelfde lage aantallen als vorig jaar, maar vindt dat we rekening moeten houden dat het virus in het najaar weer kan opleven. Hij roept op tot meer alertheid na de zomer, dit betekent dat er nog steeds uitgebreid getest moet worden. Daarnaast is het ook belangrijk dat er goed zicht is op wat voor virusvarianten in het land zijn die mogelijk om het vaccin heen kunnen. Kuipers denkt ook dat er voor de inhaalzorg meer capaciteit nodig is.
- Volgens **hoogleraar maatschappelijke gezondheidszorg Alex Burdorf (Erasmus MC)** houden mensen zich minder aan de maatregelen door de falende risicocommunicatie van de overheid. Burdorf: "De boodschap dat we er nog niet zijn, komt niet aan". Daardoor zouden nieuwe ervaringen van het virus op de loer liggen, ook al zijn die kleiner dan de vorige omdat veel mensen al (deels) zijn ingeënt. Ook na vaccinatie kunnen mensen het virus onder de leden hebben.
- **Hoogleraar en viroloog Louis Kroes (LUMC)** en **immunoloog Ger Rijkers** zien mogelijkheden om het coronapaspoort na de zomer in te zetten bij eventuele uitbraken van besmettelijkere varianten. Beiden vinden het nuttig dat er een instrument is dat bescherming kan bieden zonder dat mensen restricties worden opgelegd.
- De inzet van preekbussen zorgt voor gemengde reacties op social media. Onder andere positief: "goed initiatief, handig voor mensen die geen vervoer hebben, maar ook reacties dat mensen niet snappen waarom de druk zo wordt opgevoerd, er wordt gesproken over 'betutteling' en dat mensen het wordt opgelegd om je te laten vaccineren.
- Op Twitter zijn veelal negatieve reacties op de berichtgeving dat de testcapaciteit van Testen voor Toegang weinig wordt benut. Zo vindt men dat er moet worden gestopt met 'deze onzin' en is dit 'belastinggeldverkwisting'. Daarnaast stelt men dat dit geld beter ergens anders aan had kunnen worden uitgegeven

Vooruitblik versoepelingen

- Media blikken vooruit op de mogelijke versoepelingen. De Telegraaf spreekt van het 'dilemma' waar het kabinet momenteel mee zit: een echte noodzaak om basismaatregelen overeind te houden is er nu niet, maar tegelijkertijd is het kabinet beducht voor het te snel afschalen van de maatregelen. Zo zegt een 'bron bij het kabinet' tegen de krant: "Je wilt niet wéér het verwijt krijgen jobbeleid te voeren". Trouw stelt dat het kabinet de 'teugels' sneller durft te laten 'vieren' en het aandurft om de 'strengste' regels vier dagen eerder los te laten door de dalende trend in de belangrijkste cijfers. De krant waarschuwt wel dat de besmettelijkere deltavariant op termijn weer roet in het eten zou kunnen gooien. De NOS benadrukt dat de basismaatregelen vooralsnog wel gelden, al zou er binnen het kabinet wel discussie gaande zijn over de vraag of de mondkapjesplicht wel moet blijven gelden zoals die nu is. BNR stelt dat tenslotte dat het 'niet toevallig' is dat het kabinet eerder wil versoepelen doordat de knock-out fase van het EK op 26 juni begint en de wedstrijden zo bijvoorbeeld thuis met acht mensen gekeken kunnen worden.
- **Veiligheidsberaad voorzitter Hubert Bruls** vindt dat het, als Nederland op 26 juni grotendeels van het slot gaat, mogelijk is om op kleine tv-schermen op horecaterrassen EK-wedstrijden te kijken. Evenementen waarbij met grote schermen voetbal kan worden gekeken in de open ruimte vindt hij met het huidige maatregelenpakket nog niet kunnen.
- **OMT-lid Andreas Voss** kan zich goed voorstellen dat er gesproken wordt over het afschaffen van de mondkapjesplicht. "Straks heb je een hete zomer en zadel je mensen op met een mondkapje, terwijl het aantal besmettingen heel laag ligt." **OMT-lid Marc Bonten**, stelt dat er nog altijd weinig hard bewijs is van het nut van die maatregel. "Dus als er massaal gevaccineerd wordt en de infectiecijfers dalen, is eerder afschaffen inderdaad een mogelijkheid." Volgens Bonten zijn er in bus en trein meer aanwijzingen dat een mondkapje effect kan hebben, dus daar zou je de verplichting gewoon in stand kunnen laten volgens Bonten. Sommige deskundigen zijn wat terughoudender. Zo wijst **arts-microbioloog Bert Niesters (UMCG)** op de nog steeds 'belabberde' positie van Nederland op de Europese ranglijsten. "Als je kijkt naar het aantal besmettingen per 100 duizend inwoners en percentage positieven bij de mensen die zich laten testen, bungelen we nog steeds onderaan. We doen het dus helemaal nog niet zo goed. Het vervroegd loslaten van basisregels lijkt me dan niet het beste signaal."
- **Immunoloog Carla Peeters** [stelt](#) dat de mondkapjesplicht in publieke binnenruimtes 'in alle opzichten een falend gedragsexperiment is'. Ook blijkt het verplicht dragen van mondkapjes volgens Peeters grote nadelen te hebben voor mens en milieu. Zo worden er volgens Peeters wereldwijd 3,4 miljard wegwerpmondkapjes gebruikt die schadelijke stoffen bevatten voor mens en milieu.
- Via de social mediakanalen van minister De Jonge geven mensen aan graag te willen stoppen met het dragen van mondkapjes. Mensen zijn het, zeker met het warme weer, zat om een mondkapje te dragen.